

Lai sirdī svētku sajūta!

Kopsoli

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS
2005. gada oktobris Nr. 22 (895)

www.lns.lv

Iznāk no 1954. gada
Cena 30 santīmi

Laikraksts šajā gadā iznāk ar Rīgas Domes

finansiālu atbalstu

Nedzirdīgo diena — kopības diena

Klāt Pasaules nedzirdīgo diena, kad mūsu ļaudis atkal pulcējas vienkop Kongresu namā, lai noskatītos koncertu, satiktos, izrunātos... «KS» lūdza LNS vadību atbildēt uz pāris jautājumiem!

1. Ar kādām izjūtām un noskaņojumu sagaidāt šo dienu?
2. Kā, pēc Jūsu domām, LNS un tās biedri tagad var stiprināt saiknes ar citiem nedzirdīgiem pasaulē?
3. Ko mēs varam mācīties no ārzemju pieredzes, ko viņi — no mums?
4. Jūsu novēlējums LNS saimei šajā dienā!

Atbild LNS prezidents Arnolds Pavlins:

AR TICĪBU SAVIEM SPĒKIEM

1. Ar dalītām izjūtām. Šis gads mūsu savienībai ir īpašs — jubilejas gads. Esam daudz darījuši, lai to atzīmētu godam. Iesākām ar forumu, jubilejas svīnēšanu, turpinājām ar kongresu un nu viens no tradicionāli nozīmīgākajiem gada notikumiem — Nedzirdīgo diena.

Domāju, ka mūsu biedri, kas katru gadu pulcējas Kongresu namā uz dažādiem pasākumiem, var būt apmierināti — šogad esam tik daudz pastrādājuši kā nekad. Arī biedrības, arī mūsu pašdarbnieki gan ar kolosālo koncertu jubilejā, gan ar sagatavotajiem priekšnesumiem Nedzirdīgo die-

nas koncertam. Interesanti pavērot, kā pamazām mainās mūsu lielais pasākums — sākumā gājām ārā, lai parādītu apkārtējai sabiedrībai, kādi esam, bet tagad jau drīzāk tā ir kopā sanāksšanas, satikšanās un cilvēcisko kontaktu diena. Arī tas labi, jo ikdienas darbu steigā daudz kas aizilb garām neizrunāts, daudz zaudēts. Tāpēc mēs vienmēr aicinām visus nākt droši — tā ir mūsu diena, mūsu cilvēki, mūsu pasākums. Kaut vienu reizi gadā atlikt malā visus mājas darbus un pabūt cilvēkos, sevi parādīt, uz citiem paskatīties.

2. Manuprāt, nav nekādu ierobežojumu. Būtu tikai gribēšana un uzņēmība. Dažnedažādi pasākumi notiek gandrīz nepārtraukti, jebkurām interesēm un jebkurām gaumēm. Tūlīt, piemēram, būs konference Helsinkos, kāpēc gan turp nevarētu aizbraukt? Paskatīties kādas problēmas risina Pasaules nedzirdīgo federācija. Vai mēneša beigās uz Halli, tur būs konference par komunikācijām un informāciju bez barjerām. Un tā tālāk.

3. Jā, tas ir labs jautājums. Labs tāpēc, ka apliecina vienu pareizu lietu — pagājis tas laiks, kad mēs uz ārzemēm skatījāmies kā uz lielo pasaules brīnumu — nu tik būs, nu tik gudrie ārzemnieki mūs mācīs!

Iziādās, ka tā nebūt nav lela ar Vieni-
virziena kustību — mūsu forums aplieci-

Turpinājums 2.lpp.

Un atkal skan „Še, kur līgo...”

— tā par Nedzirdīgo dienas vai kāda cita svarīga notikuma noslēgumu Latvija droši varam teikt neatkarīgi no tā, kur tas notiek. Arī šogad, arī Kongresu namā... Lūk, latviešu literatūrzinātnieka V. Ancīša pārdomas par dzejas un mākslas nozīmi — arī nedzirdīgā cilvēka dzīvē!

«Bet pavērojiet nedzirdīgo! Skaņu pasaule viņam liegta, bet ar kādu uzmanību viņš skatās uz tavām lūpām, kad tu runā! Viņš ir iemācījies gaistošo burtu nozīmi, prot lūpu kustību ābeci un lasa tavu muti kā grāmatu.

Un tas pats ar skaņām. Ir jāaizver acis vai arī jābūt neredzīgam, lai skaņas ieklausītos pa īstam. Redzīgajam skaņas ir tikai puse no pasaules. Aklajam tās ir gandrīz visa pasaule. Viņš nedzird vairāk kā mēs, bet viņš dzird labāk. Draugus un ienaidniekus viņš pazīst pēc soļu trokšņa, savu mīlo pēc drēbju čaukstoņas.

Homērs esot bijis akls. Varbūt bija, varbūt ne, nav droši zināms, bet, ja tā ir tikai leģenda, tad leģendas radītāji gan būs nojuutuši, ku dzeju citādi arī nevar rasties — ikdienišķā iespaidu daudzuma vietā jāsējās neikdienišķam uztveres dziļumam.

Varbūt arī mūsu tautas dziesmu skandinātāji senatnē bija akli. Vai citādi viņi būtu spējuši tik labi saklausīt ik vārda, ik zilbes skaņu savās dziesmās? Ir taisni apbrīnojami, cik tīri, cik dzidri skan tautas dzeja. Tajā nav ne rindas, ne pēdas, kas grieztos ausīs, apvainotu dzirdi. (..)

(..) skaidri zināms, ka Elkaleju Indriķis bija akls. Tas ir mūsu Homērs. Un ja Indriķis dziedāja:
Manās tumšās mājās
Ir man bēdu gana,—

Un atkal skan...

Sākums 1.lpp.

... tad bēdām bija divkārtš pamats. Te savu likteni apraudāja ne tikai aklais un ne tikai vergs, bet abi kopā.

Pēc nepilna gadsimta kurzemniekam atsaucās vidzemnieks, Neredzīgajam Indriķim – nedzirdīgais Rieteklis. Mainījušies bija laiki un apstākļi. Ja Indriķis bija vienreizīga parādība savā laikmetā, tad Rieteklis tikai viens no daudziem sava laika dziesminiekiem. Rietekļa dzīves traģika vairs nelikās tik dziļa, viņa dzeja vairs neiemantoja tādu daudziznājumu, bet šķiet, ka arī Rietekli mums vajadzētu atcerēties biežāk.

Kā Indriķis Apriķos, tā Rieteklis valmieriešos maizi pelnīja ar kurpnieka darbu. Skolā nebija mācījies ne viens, ne otrs. Kā Indriķis, tā Rieteklis bija tautas dzejnieki šī vārda vistiesākajā nozīmē, jo ne vien visu savu dzīvi pavadīja tautas vidū, bet arī paši pie tautas pamatslāņa neapstrīdami piederēja. Un, kā Indriķim nebija lemts redzēt «Tā Neredzīgā Indriķa dziesmas», tā Rieteklis nekad nedabūja dzirdēt, kā tautā skan dziesma «Se, kur ligo priēžu meži».

Par dabas dāvanām mēs gan mēdzam runāt, bet patiesībā tādas nav – vai arī tādas ir gaužām, gaužām reti. Daba taču nemēdz neko dāvināt. Dabā valda Temīda ar savu taisnību un svariem. Par visu tā prasa samaksu un skaidrus norēķinus. Cik tu esi saņēmis, tik – un bieži vien pat daudz vairāk – tev jādod pretī.

Indriķis par savām dziesmām samaksāja ar acugaismu, Rieteklis – ar dzirdi. Kurš pateiks, cik dārgi par savu dzeju jāmaksā citiem dzejniekiem? Ne jau katra bēda tik viegli pamanāma kā redzes vai dzirdes trūkums, ne jau visu var izskaitļot. Droši varam būt ti-kai par vienu: radīšana nevar notikt bez sāpēm.» Šo fragmentu no V.Anciņa esejas „Krēslas gadsimti un dzejas gaisma”(1971) sagatavoja MĀRA RUVA (attēlā).

Nedzirdīgo diena...

Sākums 1.lpp.

nāja, ka pat pasaules un Eiropas nedzirdīgo kustības vadītāji atzīst – mēs esam labā līmenī, strādājam pareizi un ir daudz lietas, kuras citu valstu nedzirdīgo organizācijas nedara, piemēram, iesaistīšanās «dzirdīgo» sabiedrībā, lai sekmīgāk atrisinātu nedzirdīgo problēmas, atvērtība jaunām idejām, pašdarbības augstais līmenis – ar to visu mēs varam lepoties.

Ko varam mācīties? Informācijas tehnoloģiju izmantošanu, tulku darba organizēšanu, te ir daudz ko pārņemt...

Atbild LNS viceprezidente Maruta Piterniece:

KOPĀ MĒS VARAM, KOPĀ MUMS VISS IZDOSIES!

1. Esmu priecīga par lielo atsaucību no mūsu pašdarbnieku kolektīvu puses. Pie divsimt dalībnieku no biedrībām, skolām, bērnu dārzēm pieteikušies koncertam Kongresu namā. Domāju, arī apmeklētāju netrūks tāpat kā iepriekšējos gados.

Šoreiz ir viena atšķirība – visi koncertnumuri skatītājiem tiek sniegti kā oriģināli, pirmoreiz, jo šogad nenotika tradicionālais pašdarbnieku festivāls vasaras ieskaņā.

Paldies visiem par čaklo darbu, jo tik īsā laikā paspējām sekmīgi sagatavoties Nedzirdīgo dienas plašajam koncertam.

2. Iespējas tagad ir plašas. Pasaulē notiek dažādi nedzirdīgo saieti, uz kuriem varētu doties mūsu ļaudis. Visu nosaka finansiālā varēšana. Ja izdodas atrast naudu, lūdzu! Tā KC «Rītausma» jauniešu deju grupa šovasar piedalījās starptautiskā kultūras festivālā Francijā. Sekosim notiku-

Atbild LNS viceprezidents Edgars Vorslovs:

ATGĀDINĀT SABIEDRĪBAI, KA ESAM TĀS DAĻA

1. Šī diena man ir parasta darba diena. Jau vairākus gadus esmu iesaistīts Nedzirdīgo dienas pasākumu organizēšanā, tomēr šajā dienā ir kas īpašs, jo mēs cenšamies sabiedrībai atgādināt, ka esam daļa no tās.

2. Šobrīd, interneta tehnoloģiju laikā, nekādu problēmu nav. Var nodibināt kontaktus un uzturēt saikni ar citiem nedzirdīgajiem pasaulē. Jāprot vienīgi valodas. Lietderīgi ir piedalīties dažādos starptautiskos nedzirdīgo pasākumos un arī pašiem tos rīkot.

4. Es šogad jau tik daudz esmu visiem savēlējis! Šoreiz gribētu novēlēt lielāku patstāvību, ticību saviem spēkiem, uzstājību. Un atkal un atkal gribu novēlēt vienu un to pašu – būt kopā, savstarpēji palīdzēt, atbalstīt un iedrošināt. Jā, mēs esam dažādi, jā, dzīve nav rožu lauks un brīžam ir grūti samierināties ar tām lietām, kas dzīvē mums nāk priekšā, bet skaidrs ir viens – kopā mēs visas grūtības varam pārvarēt daudz vieglāk. Plecu pie pleca, roku rokā mēs esam nodzīvojuši jau 85 gadus, paaudze pēc paaudzes ir strādājušas mūsu šodienas labad. Būsim cienīgi šī kopējā darba turpinātāji!

miem kultūras pasaulē un cerēsim arī turpmāk būt tajos līdzdalīgi.

3. Savstarpējā pieredzes apmaiņā mēs varam bagātināt cits citu. Mūsu kultūrai ir senas un joprojām stabilas tradīcijas, ar ko mēs varam lepoties, izejot pasaulē.

Latvijas nedzirdīgo aktieru, daiļlasītāju, dejotāju sniegums spējīgs savijot ne tikai pašmāju skatītājus. To zinu kaut vai no šī gada LNS Foruma viesu – ārzemju ekspertu atsauksmēm.

Tāpēc arī necenšamies kopēt Nedzirdīgo dienas (nedēļas) norises ārvalstīs. Mūsu ļaudis ir dzīva interese un vēlme darboties savu mākslas talantu izkopšanā, ar to apliecinot nedzirdīgo kultūras sanieģumus. Šī diena tam ir piemērota.

«Mēs – sabiedrības daļa» – tā šo iziešanu uz kongresa nama skatuves saucam jau vairākus gadus. Šoreiz pasākums norit arī tāda paša nosaukuma projekta ietvaros, ko finansē ES Sociālais fonds.

4. Kopā mēs esam, kopā mēs varam. Un ticēsim, ka viss izdosies. Tāds ir mans vēlējums mums visiem!

3. No dažām ārzemju nedzirdīgo organizācijām mēs varētu pārņemt viņu pieredzi. Piemēram, nedzirdīgo tiesību nodrošināšanā. Arī no mums viņi varētu pārņemt pieredzi, jo, kā man teica PNF prezidents Jokinena kungs, mums ir daudz kas tāds, kā citur pasaulē nav, un mēs esam stipra nedzirdīgo organizācija.

4. Mēs varam lepoties. Esam izveidojuši stipru un sabiedrībā autoritāti ieguvušu organizāciju. Ne tikai šajā dienā, bet arī ikdienā jāatceras, ka mēs esam sabiedrības daļa, ka mums ir ne tikai tādas pašas tiesības, bet arī ir tādi paši pienākumi kā visiem pārējiem sabiedrības locekļiem.

Manas domas

Par LNS kongresu

Ansis Smons

Mani neapmierina raksts «Kopsoli» 19. nr. par LNS kongresa norisi. Kāpēc tāds virsraksts «Nedzirdīgo sabiedrība nebija gatava pārmaiņām» un kāpēc 1. lappusē nav ievēlēta prezidenta A.Pavlina foto, intervija ar viņu utt.

Šim rakstam nav priecīgas noskaņas. Nav arī minēts ievēlētās LNS Domes sastāvs.

Uzskatu, ka nevietā bija arī intervija ar A.Pavlinu pirms kongresa, kur viņš minēja par savu vēlmi turpmāk nekandidēt uz prezidenta posteni. Nevajadzēja lieki satraukt nedzirdīgo sabiedrību, pirms vēl nekas nebija noticis.

Kas attiecas uz pašu kongresa norisi — slikti, ka sākumā bija izvirzīts tikai viens kandidāts prezidenta postenim, kā

arī tas, ka LNS Statūtu projektā pēdējā brīdī bija izdarīti labojumi, par kuriem atsevišķi darba grupas locekļi netika informēti.

Labi, ka Sandra Gerenovska pamanīja šādi iekļauto noteikumu par to, ka LNS prezidents var būt tikai ar dzirdes traucējumiem, un mēs to noprotējām.

Vēl gribu precizēt savu viedokli par LNS Domi. Uzskatu, ka ne jau visiem domniekiem jābūt «lieliem runātājiem», var arī paklausīties, klusībā izlemt savu nostāju un tad nobalsot. Tāpēc Domes sastāvu nevajadzētu samazināt, bet tieši otrādi — saglabāt vismaz līdz 29 — 31 locekļiem, kā tas bija iepriekšējā sasaukumā, lai kuplinātu biedru aktivitāti. Galvenais, ka mūsu cilvēki mācās sabiedriski darboties, domāt, ie-

tekmēt notikumus paši savā organizācijā. Un Dome dod šādu iespēju — visas biedrības tur tagad pārstāvētas.

Visumā esmu apmierināts ar galarezultātu — A.Pavlina ievēlšanu prezidenta amatā. Mums ir vēl daudz nepabeigtu darbu, ko viņš iesācis un tāpat viņš arī spēs vislabāk tos pabeigt. Paldies A.Pavlinam, ka viņš tomēr uzņēmās tālāk veikt šo lielo darbu, mēs visi esam no tā ieguvēji.

No pārskata kongresam redzams, cik daudz paveikts visās jomās. Ir radniecīgas biedrības, kas pa šo laiku gājušas uz leju, bet mūsējā attīstījusies un kļuvusi bagātāka — ar īpašumiem, ar pasākumiem, panākumiem kultūrā, starptautiskos sakaros, rehabilitācijā. Par to spilgti liecina LNS forums Latviešu biedrības namā šogad un daudzi citi nozīmīgi pasākumi pārskata periodā.

Katram, kas strādā, var būt gan kļūdas, gan neveiksmes. To nav tikai tiem, kas neko nedara. Bet tad tiem nav arī nekāda darba rezultāta. Mums — LNS šādi rezultāti ir, turklāt labi. ♦

LNS Domē ievēlēti

No Rīgas RB

Arnolds PAVLINS (LNS valdes priekšsēdētājs, prezidents)
Maruta PITERNIECE

(LNS viceprezidente)

Edgars VORSLOVS

(LNS viceprezidents)

Varis STRAZDIŅŠ

Ansis SMONS

Regina RIZIKA

Māra LASMANE

Aivars KRONBERGS

Vita KAMARE

Laimonis PAULĒNS

Jadviga BOČKĀNE

Marina ARTJOMOVA

No Daugavpils RB

Elvīra ČAIKA

Marija GEDMINIENE

No Pļaviņu RB

Ainārs OSMANIS

No Liepājas RB

Gundega PAŅKO

No Kuldīgas RB

Laima KARLŠTRĒMA

No Rēzeknes RB

Sandra GERENOVSKA

No Valmieras RB

Dace LĀCE

Irina JIRGENSONE

No Smiltenes RB

Dzintra Ligita HERBSTE

Lida ŠILINSKA

No Ventspils RB

Jeļena UĻJANOVA

Īsziņas

Limbažu grupai — 50

Jubileja

Ārija Dzirne

Limbažu grupas vārdā — «urrā, Arnolds paliek!» Kongresa delegāti izdarīja pareizo izvēli. Darba veiksmi LNS vadībai turpmākam periodam, jo darāmā ir daudz.

Limbažu grupa nesēn atzīmēja 50 gadu pastāvēšanu — Tūjā, pie jūras. Sanācām kopā 43 cilvēki. Katram līdzī kaut kas cienastam — pašu virtuvē tapušas tortes (I.Graumane), pašu dārzā audzēti dārzeņi (Ā.Dzirne), augļi no «Tobago» (valmierieši) utt.

Ar klusuma brīdi godinājām pirmo grupas vadītāju Ernestu Birzgalī. Apsveicām Šnepstu pāri ar mazdēliņa piedzimšanu.

Sacentāmies interesantā sporta veidā — ar koka bumbiņām, ko mums ierādīja viesi no sporta kluba «Tālava».

Pārrunājām mūsu dzīvi un grupas perspektīvas. Oficiāli mums skaitās 17 biedri. Dažu no saietiem attura attālums, citus — krietnais gadu skaits, slimības. Gadi mazumā neiet, novecojam...

Un tomēr vēlamies turēties kopā savā biedru pulciņā, savā grupā, ko novēlam arī pārējiem.

Rīgas biedrība

Mūsu zelta pāri

Vairāk nekā 60 zelta pāru vidū, kuri 18.augustā tika godināti Rīgas Domes Rātsnamā, bija arī divi mūsējie Veronika un Ivans Cvetkovi un Dzidra un Harijs Steglavi.

Svinīgajā ceremonijā klāt bija cienjamie 50 gadu kopdzīves jubilāri, viņu radi, draugi, LNS viceprezidente M.Piterniece, kā tulks — J.Groma un «KS» korespondente. Svētiku gaisotnē ar ievērojamā notikuma dalībniekiem, notika neliela saruna. Lūk, ko uzzinājām!

Veronika un Ivans

... iepazīnušies Nedzirdīgo biedrības klubīnā Jāņa sētā 5. Abi tuvāk saskatījušies lugas «Rudzpuķīte» iestudēšanas gaitā, daudzajos mēģinājumos. Pēc trim mēnešiem apprecējušies.

Gadi tik ātri aizlidojuši, teic Veronika. Tikai, raugoties uz jau lielajiem mazbērniem, to var ar prātu aptvert, bet ar sirdi — nē. Cvetkovu ģimenē izaudzinātas meitas, nu jau ir 6 mazbērni un 4 mazmazbērni.

Jautāti par jaukiem notikumiem ģimenē, abi sāk stāstīt par kopīgiem izbraukumiem ➤

Uzmanību!

KC «Rītausma» aicina pieteikties **jubilārus sarīkojumam «Zelta briedumā»**, kas paredzēts oktobri. Tuvākas ziņas pie Marutas Piternieces

Piedāvājums

Pensionārs ar dzirdes traucējumiem vēlas dzīvot laukos. Palīdzēs visos darbos mājā un laukos. Rakstīt uz redakciju ar norādi: **Elmāram.**

Mūsu Zelta pāri

Sākums 3.lpp.

Vislabāk patīcis brauciens kopā ar mazbērniem uz Melno jūru (1998).

Kur slēpjas stipras ģimenes noslēpums? Galvenais ir nezdodoša pacietība un savaldība visās dzīves situācijās. Katrā ģimenē kaut kas var gadīties — strīdi, neskaidrības, bet ar pacietību visu var panākt, izrunāt un nokārtot.

Mūsu lielākais lepnums — mūsu meitas, kuras pratām izaudzināt par dzīvē

patstāvīgiem, gudriem cilvēkiem un kas tāpat audzināja savus bērnus. Vēl šodien Veronika atceras to prieka sajūtu, kad bērni nāca mājās no skolas ar labām atzīmēm.

Pienemt otru cilvēku tādu, kāds viņš ir, paciest to, kas varbūt nepatīk, un cienīt ģimeni — tāda ir šis kuplās Cvetkovu ģimenes pamatlicēju devīze.

Dzidra un Harijs

Viņu dzīves ceļi liktenīgi krustojušies kādā Harija braucienā no Rīgas uz Ziemeļvidzemi, uz Alūksnes biedrību. Harijs bijis ielūgts vietējā nedzirdīgo klubīnā uz jubilejas svinībām. Dzidra arī, un tā viss aizsācies. Pirmajai deļai sekojušas daudz citas tovakar un pēc tam vēl un vēl...

Pēc gada Harijs bildinājis Dzidru, atvedis uz Rīgu un nosvinējuši kāzas. Dzidra atzīst,

ka vislabākais notikums viņas dzīvē — tā ir iepazīšanās un visa tālākā dzīve ar Hariju, «vīru visam mūžam».

Harijs strādājis par apavnieku Rīgas MRU, pēc tam firmā «Zelta kurpīte». Dzidra citviet, un abi viens otram palīdzējuši, kā vien spējuši. Ģimenē izaudzināts dēls, kas nu kuģo tālās jūrās.

Atbalsts, izpalīdzība, sapratne un sirsnība — tās ir vērtības, kas saliedē ģimeni un veido līdzīgu skatījumu uz dzīvi. Tā šis zelta pāris raksturo savas kopdzīves pamatu. ♦

Delfīnprieks

Lilija Golubeva

Vasara ir ceļojumu laiks, un projekts «Mēs — sabiedrības daļa» mums jāva to izmantot visā pilnībā, organizējot liepānieku kolektīvam interesantu autobusa ekskursiju uz Klaipēdas delfināriju.

Pie Lietuvas muitas stingrs brīdinājums — kas smēķē, tam būs jāslauka maita. Iebraucām Klaipēdā, pārbraucām ar prāmi uz otru krastu. Tad mēs jau bijām delfinārijā iekšā, vērojām 5m dziļo baseinu, kurā riņķo 4 delfīni — milzeņi.

Sākās dokumentālā filma par ārstiem, zālēm, delfīniem. Žēl, mūsu tulks Ainārs Ostvalds nevarēja mums tulkot, tāpēc ka teksts bija lietuviešu valodā.

Pēc tam delfīni sāka spēlēties pēc komandas. Viņi labi saprot žestus: veidot piruetes, «dziedāt» pēc notīm, plakšķināt muti vai parādīt savu balto vēderu. Viens

met bumbu, otrs to tūlīt ar purniņu stumj atpakaļ. Pēc komandas delfīni ar asti smagi iezvēla pa ūdens virsmu, ar milzu šalti apšļācot apkārt skatītājus. Roņi arī pēc žestu komandas spēlēja basketbola bumbu, pēc notīm. Cik pārsteidzoši! Skatījāmie ar emocijām un aplausiem.

Uz Klaipēdas delfināriju brauc arī tādi Latvijas bērni, kuru vecākiem ārsti iesaka samierināties ar smagu diagnozi. Delfīnu neizslikstošais dzīvesprieks var būt labas zāles slimiem bērniem (cerebrālā trieka, centrālās nervu sistēmas darbības traucējumi, kustību traucējumi).

Tur notiek speciāli terapijas kursi. Kurša nodarbības risinās divu nedēļu garumā — katru darba dienu pa pusstundai. Cena 600 eiro.

Pēc tam apskatījām jūras muzeju, daži vizinājās zirga pajūgā.

Šim braucienam sekoja vēl viens — ar kuģīti pa Liepājas jūru, sākot no kanāla upes līdz jūras vārtiem. Vienu stundu ku-

ģojām, apskatījām no krasta savu pilsētu. Kuģīti var irēt arī braucieniem uz tālākām pilsētām, piemēram, uz Zviedriju. Iekšā ir 10 guļamgultas, virtuve, telefons. Bija interesanti iepazīt tieši šo ceļošanas veidu

Bijām ekskursijā uz Liepājas papīra fabriku, apskatījām, kā tur gatavo uzlīmes un etiķetes produkcijai, ko eksportē uz ārzemēm. Tur vairs neražo agrāko produkciju — burtnīcas, jo uzradās konkurence un iestājās bankrota situācija.

Ekskursijā Liepājas Trīssavienības baznīcā uzkāpām pa šaurām, augstām kāpnēm līdz augšai, no kurienes skatījām visu Liepāju it kā no putna lidojuma. Tik skaista ir mūsu Liepāja visā savā kopumā juntu košumā!

Lielu prieku šovasar mums sagādāja kluba vadītājas G.Paņko un arī tulka A.Ostvalda atsaucība un radošā izdoma, nodrošinot mums lielisku atpūtu. Paldies viņiem un finansētājam Eiropas Sociālajam fondam!

Līdzjūtība

Nav tādu vārdu, ar ko izsmelt bēdas
No sirdīm, kuras sāpēm pielijušas.

Izsakām dzīļu līdzjūtību LNS valdes loceklei **Sandrai Gerenovskai** ar ģimeni, tēti smiltājā guldot.

Latvijas Nedzirdīgo savienības valde

† Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,

Nav vārdu, kas mierināt spētu...

Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Sofijai Lukšai** un **Intai Nešporei**, pārāgrī guldot zemes klēpī savus bērnus **DZINTARU** un **LĪGU**.

Anta, Aira, Dzintra un klasesbiedri (1972)

† ... pa mirdzošu staru

sargeņģelis balto garu

dvēseli aiznesa debesu kalnā.

SILVA GULBE

1941.01.VI — 2005.30.VIII.

RB Kurzemes grupa

† Paliek balta ziedu taka,

Rudens zelts zem kājām bērts...

Aizgājusi mūžībā mūsu biedre

MARIJA ANTAPSONE

1932.010.VII — 2005.09.IX

Rīgas biedrība

Problēmas un risinājumi

Tikšanās ar LTV vadību un citiem

LNS viceprezidents Edgars Vorslovs ir ticis ar dažādu institūciju pārstāvjiem, lai risinātu nedzirdīgajiem aktuālas problēmas.

5.septembrī notika tikšanās ar Latvijas Televīzijas Ziņu dienesta direktoru Gundaru Rēderu.

Tikšanās laikā tika pārrunātas problēmas, kas saistītas ar informācijas pieejamību LTV. LTV pārstāvim tika darīts zināms, ka nedzirdīgos cilvēkus neapmierina pašreizējais ziņu raidījuma ŠODIEN formāts, kad surdotulka tulkojums ir grūti saskatāms. LNS ierosināja nodrošināt ziņu un citu raidījumu titrēšanu, kā arī apsvērt atsevišķa ziņu raidījuma izveidošanu, kur ziņas tiktu lasītas nedzirdīgo zīmju valodā. LTV pārstāvis apsolīja ņemt vērā LNS ierosinājumus un, ja tehniski tas būs iespējams, tad 2006.gadā tos ieviest.

8.septembrī LNS viesojās Mašīnbūves un Metālapstrādes Rūpniecības Uzņēmēju asociācijas pārstāvis.

Asociācija pašreiz realizē Eiropas sociālā fonda finansētu projektu «Invalīdu nodarbinātības iespēju izpēte Latvijas mašīnbūves un metālapstrādes nozarē». Projekta mērķis ir iegūt informāciju un izpratni par invalīdu nodarbinātības iespējām Latvijas mašīnbūves un metālapstrādes nozarē.

Asociācija pašreiz jau apkopojusi uzņēmēju viedokli par invalīdu nodarbinātības iespējām. Uzņēmēji labprāt pieņemtu dabā nedzirdīgos cilvēkus, bet diemžēl viņu kvalifikācija neatbilst pašreizējām prasībām. Lielākās daļas uzņēmēju vidū izveidojies stereotips, ka invalīdi ir lūdzēji, kas negrib strādāt, ar zemu izglītības līmeni. Tika pārrunātas problēmas par informācijas pieejamību/apmaiņu, kontaktēšanās specifiku ar nedzirdīgajiem, darbaspēka izglītošanas iespējām, subsīdēto darba vietu izmantošanu invalīdu apmācībā.

Vienojamies par kontaktu uzturēšanu. Asociācija nodos LNS rīcībā sarakstu ar profesijām, kurās darba devēji labprāt nodarbinātu nedzirdīgos cilvēkus.

8. septembrī notika tikšanās ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) pārstāvi Ingu Veteri.

Tikšanās laikā tika pārrunātas problēmas, kas saistītas ar nedzirdīgo cilvēku informēšanu ārkārtas situācijās un viņu iespējām kontaktēties ar dienestu nelaiemes gadījumā pa vienoto ārkārtējo dienestu izsaukuma tālruņa numuru 112.

LNS ierosināja nedzirdīgo cilvēku apziņošanai un viņu kontaktiem ar ārkārtējo dienestu izsaukuma tālruņa numuru 112 izmantot īsziņas (SMS), kā arī panākt, ka informācija par ārkārtējām situācijām televīzijā obligāti tiktu titrēta.

Sarunas nobeigumā tika saņemts solījums jau šogad nodrošināt nedzirdīgajiem cilvēkiem iespēju ar ārkārtējo dienestu izsaukuma tālruņa numuru 112 sazināties ar SMS palīdzību. VUGD sarunās ar mobilo sakaru operatoriem risinās iespēju ārkārtas situācijās nedzirdīgos cilvēkus apziņot ar SMS palīdzību.

LNS turpinās sadarboties ar VUGD, lai informētu un izglītotu nedzirdīgos cilvēkus par viņu rīcību nelaiemes gadījumos un ārkārtas situācijā.

No LNS mājaslapas www.lns.lv

Skolu dzīve

Skolēnu vecāki izvēlas «e—klasi»

Dzintars Stepašs

«Imants šodien ģeogrāfija saņēma astoņi, latviešu valodā seši, bet ķīmiju nobastojā.» Šādas īsziņas savos mobilajos tālruņos par bērnu sekmēm Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas skolēnu vecāki varēs saņemt jau šoruden. Vecāki par to ir sajūsmā.

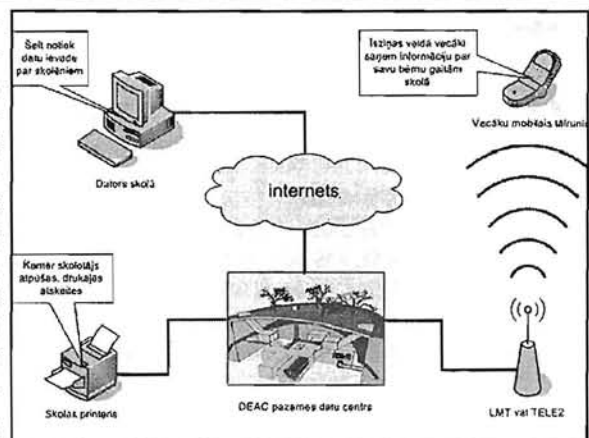
2005./2006. mācību gadā Latvijas skolās tiek uzsākts jauns un vērienīgs projekts – vecāku apziņošanas sistēma «e—klase». Izmantojot priekšrocības, ko sniedz elektroniskā datu apstrāde un citas mūsdienu tehnoloģijas, Latvijas skolas varēs būtiski paaugstināt savu darba efektivitāti un uzlabot skolēnu vecāku informētības līmeni par bērna gaitām skolā.

Ideja ir vienkārša — skolotāji pēc stun-

dām brīvprātīgi un bez papildus atalgojuma datorā ievada ziņas par skolēniem. Digitālās ekonomikas attīstības centrs (DEAC) nogādā informāciju pie mobilo sakaru operatoriem, kas to SMS īsziņas veidā nekavējoties noraida uz mobilo tālruni. Minūtes laikā vecāki savos mobilajos tālruņos saņem īsziņu ar informāciju par bērna nopelnītajām atzīmēm un sasniegumiem, stundu kavējumiem un speciālu informāciju (piezīmes un skolotāju ziņojumus vecākiem).

Lielākā daļa Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas audzēkņu vecāku par šādu iespēju – jau tajā pašā dienā SMS īsziņas veidā saņemt informāciju par sava bērna sekmēm — sajūsmā.

Tikai viena māmiņa vecāku kopsapulcē 1.septembrī balsoja «pret» šī projekta uzsākšanu skolā. Daudzi skolēni ir ļoti neapmierināti, uzzinot, ka viņu vecāki ar SMS īsziņām tiks nekavējoties informēti par viņu sekmēm un uzvedību. Idejai pretojas arī tie pedagogi, kuri nejūtas droši, strādājot ar datoru.

Pakalpojums – SMS īsziņa uz mobilo tālruni vecākiem būs par maksu, jo projekta uzturētājiem vienīgais ienākuma avots ir īsziņu nauda. SMS saņemšana no «e—klases» skolēnu vecākiem maksās vidēji 1 Ls mēnesī. Ja skolēns bieži neapmeklēs skolu, saņems daudz piezīmes vai nesekmīgas atzīmes, īsziņu skaits var būt ļoti liels. Tāpēc sistēmā ir iebūvēti tā sauktie «griesti» – tas nozīmē, ka gadījumos, ja SMS skaits no «e—klases» būs ļoti liels, vecāki maksās tikai 2 Ls mēnesī, pārējās SMS no «e—klases» tiks piegādātas bez maksas. Ja vecāki nesaņems nevienu

Skolēnu vecāki...

Sākums 5.lpp.

SMS, tad viņiem nebūs jāmaksā.

Tas var būt gadījumos, ja skola nesūta nekādus paziņojumus. Lai skolēnu vecāki varētu iepazīties ar «e-klases» funkcionālajām iespējām, vecākiem, kas aizpildījuši iesnieguma veidlapu par SMS apziņošanu, pirmo mēnesi ir iespējas saņemt īsziņas no «e-klases» bez maksas.

«e-klase» darbojas pēc brīvprātības principa — gan skolas, gan vecāki projektam var pieteikties pēc brīvas izvēles. Šoruden vairāk kā 200 Latvijas skolas ir

izrādījušas lielu ieinteresētību par projektu «e-klase» un pieteikušās projektam — arī Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskola. Pateicoties šim projektam, būtiski tiks uzlabots skolēnu vecāku informētības līmenis par bērna gaitām skolā.

Pieteikties SMS apziņošanas sistēmai Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas bērnu vecāki var aizpildot iesnieguma veidlapu, kuru var saņemt pie klases audzinātājiem. Informāciju par projektu un tā ieviešanas gaitu skolās ikviens var izlasīt speciāli šim projektam izveidotā mājas lapā <http://www.e-klase.lv>

Vecāku sapulcē Rīgas skolā

Visiem,
visiem,
kas mācās,
spožas
sekmes un
lieliskus
panākumus
šajā gadā!

Nedzirdīgie pasaulē**Kā dzīvo beļģu nedzirdīgie**

Ivars Kalniņš

Nedzirdīgo kopiena

Beļģijas Nedzirdīgo federācija nodibināta 1936. gadā, kas pēc 40 gadiem problēmu dēļ sašķēlās divās atsevišķās — franču un flāmu nedzirdīgo apvienībās. Beļģijas Franču nedzirdīgo federācija (FFSB) atdalījās no Flāmu nedzirdīgo asociācijas. FFSB vadībā sākumā bija dzirdīgie, bet kopš 1980. gada — nedzirdīgie. Mītne atrodas Briselē. «Franči» apvienoja 28 asociācijas jeb klubus franču valodā runājošo provincēs. Šī mītne nav liela. Tā izvietojusies vienā stāvā daudzstāvu mājā. Tajā atrodas vadība, sociālais dienests, tulku pakalpojumu centrs, informācijas centrs, sapulču zāle, redakcija (nedzirdīgo žurnāls *Sournal* iznāk 4 reizes gadā).

Flāmu nedzirdīgo apvienība atrodas Flandrijā (valsts ziemeļu daļā), un tai ir 14 klubi. Abām organizācijām ir jauniešu, pensionāru un dažādu interešu klubi, teātra trupas, mākslinieku grupas, nedzirdīgo kristīgo klubs utt.

Nacionālo problēmu dēļ sašķēlušās arī

nedzirdīgo sporta organizācijas, piecas nedzirdīgo skolas; klubi utt. Abas organizācijas kontaktējas, tomēr cieši sadarboties nav iespējams katras nācijas valdības atšķirīgās politikas dēļ. Tautu sadalīšana apgrūtina kopīgu pasākumu realizāciju, jo abu valdību atbalsts nedzirdīgajiem ir dažāds. Līdz ar to starp franču un flāmu nedzirdīgo sabiedrībām iezīmējas norobežošāšanās. Franči lepojas, ka viņi skaita ziņā ir vairāk (pēdējos gados FFSB iestājas arī nedzirdīgie musulmaņi un nēģeri), bet flāmi savukārt ar to, ka viņiem valdības atbalsts ir dāsnāks. Ir tāda prognoze, ka nākotnē attiecības varētu vēl vairāk saasināties.

Zīmju valoda

Šajā valstī dzīvo ap 450 000 zīmju valodas lietotāju. Pēdējos gados šis skaits nemitīgi aug iebraucēju milzīga pieplūduma dēļ. Pastāv divas atšķirīgas zīmju valodas — franču un flāmu. Nereti nedzirdīgie pārvalda abas valodas. 2003. gadā franču valdība piešķīra franču zīmju valodai oficiālas valodas statusu, bet flāmu valdība šo jautājumu pašreiz vēl izskata.

Beļģijā ar nedzirdīgajiem strādā aptuveni simts zīmju valodas tulku. Tur vienā universitātē jebkuram interesentam ir iespēja apgūt tulka profesiju. Tiek izstrādāta speciāla mācību programma katram stu-

Valmieras skolai — 130**Salidošana!**

Cik labi, ja ir tāda vieta,
Kur vēlamies atgriezties
Un gluži kā bites no spieta
Šeit varam mēs satikties.

Valmieras vārdzirdīgo bērnu internātpamatskola — attīstības centrs aicina piedalīties absolventus, bijušos pedagogus un darbiniekus

**skolas 130 gadu jubilejas
sarīkojumā un 7.absolventu
salidojumā 22.oktobrī
Valmieras kultūras centrā,
Rīgas ielā 10.**

Programmā:

no pl.15 reģistrācija (kultūras centrā)
pl.16 svinīgais sarīkojums
pl.19. tikšanās klasēs un svētku balle
Valmieras skolā, L.Paegles ielā 5/7
Absolventiem dalības maksa Ls 3. Var
līdzī nēmt «groziņus».

Bijušajiem pedagogiem un darbiniekiem par ierašanos paziņot līdz 10. oktobrim pa tel. 4207669 vai 4222475, fakss 4207666. Pārējiem reģistrācija pasākuma dienā.

Skolas direktors A.Tauriņš

dentam, un šī profesija jāmācās praktiski un teorētiski. Praksē topošiem tulkiem jāiekļaujas nedzirdīgo sabiedrībā — viesībās, tusiņos un citos atpūtas pasākumos.

Ne vienmēr visi iesākušie iztur līdz galam mācību programmas prasības. Piemēram, nemaz nav tik vienkārši izteiksmīgi izrādīt mīmiku, rokām jābūt veiklām utt. Lai kļūtu par profesionālu tulku, kas spēj psiholoģiski saprast nedzirdīgos un tulkot reizēm visai neskaidru zīmju valodu, jāmācās 7 gadus.

Tulka darbu apmaksā valsts, viņi var saņemt 50 eiro stundā, bet juridiskas, veselības vai citos nopietnos jautājumos tulki var saņemt līdz 70 eiro stundā, jo tulka darbs ietver milzīgu atbildību.

Nedzirdīgo tiesības

Katram nedzirdīgam cilvēkam bezmaksas zīmju valodas tulku pakalpojumi ir pieejami 38 stundas gadā. Pirms dažiem gadiem to limits bija 20 stundas. Šo pakalpojumu viņi pārsvarā izmanto medicīnas iestādēs, policijā, juridiskās iestādēs (bieži kārto nekustamo vai kustamo īpašumu lietas u.c.) un citur. Tulku pakalpojumi izglītības iestādēs nav ierobežoti.

Minētais limits būtībā ir pietiekams, nereti viņi to visu neizmanto. Ja gadās ārkārtas vajadzības, tās arī neierobežo (piemē-

ram, smagu slimību gadījumā, kā arī konfliktējot ar likumiem utt.).

Flāmu nedzirdīgajiem ir tiesības braukt bez maksas sabiedriskajos transporta līdzekļos, bet frančiem ne. Beļģijas nedzirdīgajiem ir dota iespēja apgūt visa veida transporta (auto, kravas, autobusa, lidmašīnas un kuģa pilota) tiesības, bet lidmašīnas un kuģa pilotu apmācība Beļģijā nenotiek, un interesenti šo prasmi parasti apgūst citās valstīs.

Sociālā rehabilitācija invalīdiem šajā valstī ir samērā augstā līmenī. Ratiņniekiem valsts piešķir bezmaksas automašīnu ar speciālo ierīci, viņi maksā tikai PVN nodokli (21%).

Dzīves apstākļi

Nedzirdīgo dzīves līmenis ir nešaubīgi augsts. Viņu izplatītākās profesijas ir šuvējas, galdnieki, namdari, programmētāji, pedagogi, pavāri un dažādi darbinieki pie konveijera. Vidēji ienākumi ir 1000 – 1500 eiro mēnesī. Nedzirdīgie nekaunas, ja strādā darbos, kas saistīti ar atkritumu savākšanu vai teritorijas un telpu kopšanu. Turklāt šie darbi tiek apmaksāti pat labāk nekā citās it kā prestižākās profesijās. Pa-

rasta parādība ir tā, ka nedzirdīga cilvēka īpašumā ir māja, mašina, motocikls utt.

Ja alga pārsniedz 1000 eiro mēnesī, tad viņiem nepienākas invalīda pabalsts. Nedzirdīgie var arī nestrādāt, pārtiekot no 1000 eiro lielā pabalsta. Vērojams, ka beļģi nav īpaši darba karjeras tīkotāji, kaut arī viņiem darba iespējas ir plašākas nekā Latvijā. Man gadījās satikt nedzirdīgu auto-koncerna «Volkswagen» filiāles tehniskās daļas direktoru, viesmili veģetāriešu restorānā, darbinieku ES institūcijā, maizes vedēju u.c.

Nedzirdīgo sabiedriskā aktivitāte ir zema, tā ir viņu lielākā problēma. Tur projektu laiks jau sen ir beidzies. Kā viņi atzīst, bija laiks, kad no projektu naudas varēja pilnveidot klubus un realizēt vērienīgus pasākumus, bet tagad finanses vairs nav tik lielas, lai visas labās ieceres īstenotu.

Nedzirdīgo diena

Beļģijā, tāpat kā citās valstīs, atzīmē Pasaules nedzirdīgo dienu. Parasti notiek lekcijas, semināri, mākslas un atpūtas ievirzes pasākumi, kā arī gājieni dažādās pilsētās, lai popularizētu nedzirdīgo kultūru.

Šogad Nedzirdīgo dienu beļģi atzīmē

kā atbrīvoti vairāk nekā 40 šādi «darboņi»).

• **Izeja būtu** — mainīt algu sistēmu (palielināt samaksu), stimulēt jauno speciālistu (īpaši tulku) sagatavošanu.

• **Biedrība asi izjūt finansu trūkumu rehabilitācijas vajadzībām**, nekustamo īpašumu remontam, ražošanas pārkārtošanai uz jauniem pamatiem (novecojušas iekārtas, tirgus prasībām neatbilstoša produkcija). Jauns virziens — ražotnes tiek likvidētas un telpas iznomātas.

• **Valstī likumdošana nenodrošina** pietiekamu atbalstu no valsts budžeta, kā arī darba devēju ieinteresētību pieņemt darbā invalīdus.

Citās valstīs

Ukrainā, Kijevā, notikusi PNF Austrumeiropas un Vidusāzijas reģiona valstu pārstāvju tikšanās.

Tajā uzrunu teica PNF biroja loceklis T.Hedbergs. Viņš pastāstīja par PNF finansu problēmām, kas stipri ierobežo pašreizējo darbību. Galvenais uzdevums — piedalīšanās ANO jaunā dokumenta — Konvencijas par invalīdu tiesībām sagatavošanā. Tā varētu uz labo pusi izmainīt dzīvi miljoniem invalīdu.

Dalībvalstu pārstāvji informēja par saviem jaunumiem. **Gruzijā** beidzot TV ekrānā parādījies ZV tulks. Tur sarīkots invalīdu badastreiks, lai pievērstu valdības uzmanību un saņemtu valsts finansējumu

23. un 24. septembrī Briselē. Plānots vērienīgs pasākums, cauri galvaspilsētā izvijot nedzirdīgo ļaužu gājienu. Informatīvas lekcijas vēstīs par dažādām nedzirdīgiem pieejamām aktivitātēm, nedzirdīgo tiesībām, nodarbinātību u.c. Risināsies mākslas un kultūras izstāde, izrādes. Bet noslēgumā atpūtas vakars — diskotēka.

Īsi par Beļģiju

Ikviena zina, ka Beļģijas galvaspilsēta Brisele ir Eiropas Savienības centrs. Beļģija kopš 1950. gada ir ES dalībvalsts. 1830. gadā šajā valstī pasludināta neatkarība. Valsts iekārta ir konstitucionāla monarhija, valsts galva ir karalis, kam formāli ir lielas pilnvaras, kuras realizē valdība. Iedzīvotāju skaits sasniedz 10 mljonus, 97% no tiem ir pilsētnieki. Šajā valstī dzīvo 50% flāmi (holandieši), 40% valoņi (franči) un 10% dažādas citas tautības.

Pēc 2. pasaules kara valstī saasinājušies sociālie konflikti, kā arī flāmu un valoņu nacionālās attiecības, valsts sadalījās divās daļās. Parlaments sastāv attiecīgi no 2 palātām. Pēdējos 10 gados Briselē strauji palielinājies imigrantu skaits, īpaši daudz tur musulmaņu un melnādaino. ♦

invalīdu organizāciju darbībai.

Baltkrievijā izdota zīmju valodas vārdnīca. Tur biedrības finansu stāvokli apdraud paredzamā nodokļu reforma. **Tadžikijā** notiek tiesu darbi sakarā ar biedrības uzņēmumu nelikumīgu privatizāciju. **Uzbekijā** ar Japānas atbalstu notiek tulku sagatavošana. Ukraini sirsnīgi uzņēma tikšanās viesus mājīgi iekārtotā mācību centrā, parādīja profesionālās. Mimikas un žestu teātra «Raduga» izrādi, šovgrupas «Fēnikss» koncertu utt. ♦

Iepazīsimies!

Esmu 30 gadus jauns vīrietis, augumā 1,70 cm, nedzirdīgs. Vēlos iepazīties ar 28 — 30 gadus jaunu sievieti.

Vēstulei vēlams pievienot arī foto. Gaidīšu vēstuli.

Mana adrese: Rīga, Apūzes ielā 19, LV — 1046, Juris.

Līdzjūtība

Tajās lapās, Ko šķirsta mūžības vējš, Aiziet un pazūd, Un paliek cilvēka mūžs.

Izsakām līdzjūtību meitai un mazbērniem, māti un vecmāmiņu **MARIJU ANTAPSONI** smilšu kalniņā pavadot.

RB Latgales grupa

Kā klājas kaimiņiem Austrumos

Krievijā

Šī gada jūnijā Maskavā notika Viskrievijas Nedzirdīgo biedrības 20. kongress. Kongresā piedalījās 87 delegāti, no kuriem 48 bija nedzirdīgie un vārdzirdīgie. Atskaites ziņojumu sniedza V. Ruhldevs. Kongresā tika ievēlēta jauna Centrālā valde — 11 cilvēku sastāvā.

No kongresa sniegtā pārskata aptuveni var secināt, kāda situācija pašlaik ir šajā lielajā nedzirdīgo organizācijā.

• **Pēdējā laikā krities Viskrievijas Nedzirdīgo biedrības prestižs**, jo tā nerisina savu ierindas biedru aktuālās problēmas (izglītība, nodarbinātība, sociālā aizsardzība, informācija, komunikācija), bet vairāk risināja savas iekšējās lietas un «dzīvoja vienai dienai»

• **Darbam VNB trūkst speciālistu** — izglītotu jaunu nedzirdīgu cilvēku, kā arī popularitāti zaudējusi tulka profesija. Kadri neglābjami noveco. Ir vērojami arī negodīgi vadītāji uzņēmumos un atbildīgie par nekustamo īpašumu, kas mēģina iedzīvoties uz biedrības rēķina (tikai 2 gadu lai-

Valdība piešķir naudas balvas

Pieņemšanā Ministru Kabinētā šī gada augustā par izcilām sasniegumiem sportā tika apbalvoti Latvijas labākie sportisti 2005.gadā. Viņu vidū arī mūsu olimpietis orientierists Andris Krams (III vieta Pasaules nedzirdīgo olimpiskās sporta spēlēs, 2005. I, Austrālija). Valdības naudas balvas saņēma arī LNSF un grupa sporta darbinieku.

Attēlā: no kreisās — P.Kursītis, A.Krams, LR ministru prezidents A.Kalvītis, V.Strazdiņš, L.Kleina — Brūvere, I.Kraze.

Daži jautājumi Andim Kramam!

□ Kas motivē jūs sportot? Vai tās būtu balvas un prēmijas?

Ir patikami uzvarēt un saņemt atzinību, bet ne jau tas ir galvenais. Man sports jau gadus trīsdesmit ir neatņemama dzīves daļa, hobijs, atpūtas veids, kas, starp citu, mūsu ģimenei sagādā arī krietnus tēriņus.

□ Tātad ir materiālie zaudējumi, bet kādi ir guvumi?

Tas ir prieks par savu varēšanu, sevis apliecināšana, enerģijas gūšanas avots darbdienas gaitām. Tā ir arī iespēja būt kopā ar saviem domubiedriem, ģimeni, tik daudziem šī sporta cienītājiem Latvijā un ārpus tās.

□ Kādi ir turpmākie nodomi sportā?

Nedomājot par medaļām, rekordiem un apbalvojumiem, turpināt skriet orientēšanās trasēs tik ilgi cik vien pietiks spēka.

Mīli sveicam

Ko gan teikt — mums visiem liekas, ka gadi skrien par strauju, vai ne? Spēj tikai līdzī tikt! Bet vai būtu labāk, ja tie vilktos gliemeža gaitā? Gudri cilvēki dzīvi pieņem tādu, kāda tā ir, un teic tai paldies par atvēlēto laiku. Ieklausieties!

Caur dziļiem dūmiem reizēm jāraugās, lai ieraudzītu guni. Aspazija

Labāk, lai laika pietrūkst nekā paliek pāri. Auseklis

Neizniekots laiks — tas ir audums, no kā darināta dzīve. H. Ričardsons

Dzīve ir plaša kā pasaule un augsta kā debesis. K.Skalbe

Lai jums jauks šis un nākamie dzīves gadi!

85

6. X GEORGS PORŠS, Rīgas
30. X JĀNIS CIRCENIS, Smiltēnes

80

2. X ŅINA BULA, Rīgas
16. X MARIJA BLUZIKA, Rīgas

70

4. X JEFROSINIJA PONOMAREVA, Rīgas

4. X PAULIS PAČŪNS, Rīgas
8. X GAJINA KROTKOVA, Rīgas
10. X VELTA VINDOLA, Liepājas
23. X ĒRIKS BANKOVSKIS, Rīgas

60

13. X FEODORA OĻŠEVSKA, Rīgas
27. X JEKATERINA BESARABOVA, Rīgas

55

21. X AUSTRĀ PŪCE, Kuldīgas

50

9. X PĒTERIS SKRŪDERIS, Pļaviņas
9. X LIGITA LIEPIŅA, Kuldīgas

Īpašie sveiciens

GEORGAM PORŠAM!

Ir dzīvē prieks, gan arī skarbums — Viss gadu vainagā ir vīts. Ar mīlestību un ar darbu Jums mūžs ir bijis piepildīts.

Sirsniņi sveicam Jūs 85 dzīves gadu jubilejā! Novēlam stipru veselību, skaidru un gaišu skatu nākotnē!

LNSF un RSK «Nedzirdīgo sports»

«Lai visi gadalaiki skaisti — ne tikai dabā, bet arī jūsu dzīves gājumā, jo katrs dod svētību visam mūžam...»

Paldies Jums, Georga kungs, par to dzīves daļu, ko veltāt laikrakstam «Kopsoli». Arī turpmāk esiet ar mums. Lai spēks un veselība to atļauj — novēl **«Kopsoli»**

LIGITAI LIEPIŅAI!

Neskumsti par to, kas bijis, Gaidi labāk to, kas būs. Laimes dienas vēl ir ritos, Laimes ziedi pumpuros.

Sirsniņi sveicam apaļajā 50 gadu jubilejā!

Kuldīgas RB valdes loceklis

Labā ziņa

Lattelekom atbalsts

Apollo Mājas DSL internetam bez maksas pieslēgtas visas biedrības, kurās tas vēl nebija pieejams (Smiltēnē, Daugavpilī, Pļaviņās, Ventspilī un Liepājā). LATTELEKOM piešķir arī 50% atlaidi interneta abonēšanas maksai.

Turpmākajos LNS plānos ietilpst biedrību datoru nodrošināšana ar web kamerām un pakāpeniski katrā biedrībā nodrošināt publiskās pieejas datorus, ar kuru palīdzību nedzirdīgie varētu iegūt sev nepieciešamo informāciju.

Lattelekom piešķir atlaidi Apollo interneta ierīkošanai un abonēšanai arī tiem nedzirdīgajiem cilvēkiem, kuri lieto teksta telefonu. Lai saņemtu atlaidi, nepieciešama LNS izdota izziņa.

Gatavā redaktores ILZE KOPMĀNE.
Datormakels: GUNTA BIRNĪTE un BRIGITA ALDERSONE

**Vai vērts satraukties
par to, kas bijis? Vēl jo vairāk
par to, kas kādreiz būs...**

KS

Nākamais numurs 20.oktobrī